

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 09.11.2000
KOM(2000) 723 slutlig

2000/0021 (COD)

Ändrat förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS REKOMMENDATION

om rörlighet inom gemenskapen för studerande, personer som genomgår yrkesinriktad utbildning, unga volontärer, lärare och utbildare

(framlagt av kommissionen
enligt artikel 250.2 i EG-fördraget)

MOTIVERING

1. BAKGRUND

- a) Den 21 januari 2000 lade kommissionen fram sitt förslag till beslut för Europaparlamentet och rådet (KOM (1999) 708 - C5-0052/2000 - 2000/0021 (COD)).
- b) Den 27 april 2000 avgav Ekonomiska och sociala kommittén ett positivt yttrande.
- c) Den 15 juni 2000 avgav Regionkommittén ett positivt yttrande.
- d) Den 31 juni lade föredraganden Robert Evans fram sitt första förslag till betänkande.
- e) Den 24 maj avgav utskottet för sysselsättning och socialfrågor sitt yttrande.
- f) Den 11 juli avgav utskottet för framställningar sitt yttrande.
- g) Den 13 september röstade utskottet för kultur om förslaget till betänkande.
- h) Den 5 oktober antog parlamentet vid första behandlingen en positiv resolution med 56 ändringsförslag till kommissionens förslag.

2. SYFTET MED FÖRSLAGET

I samband med förverkligandet av den inre marknaden, alltså av ett område utan gränser, blir rörlighet för personer som studerar, undervisar eller deltar i volontärtjänst allt betydelsefullare för att göra det europeiska medborgarskapet gällande. Rörlighet är också ett sätt att uppnå interkulturell och samhällelig integration. Sedan gemenskapsprogrammen Sokrates, Leonardo och Ungdom för Europa antogs har andra program tillkommit, bland annat Europeiska volontärtjänsten. Dessa program har gjort det möjligt för hundratusentals européer att vistas i ett annat land i gemenskapen för att studera, undervisa eller delta i volontärtjänst.

Med artiklarna 149 och 150 i fördraget som grund, är syftet med detta förslag till rekommendation följande:

- Att få medlemsstaterna att undanröja de betydande hinder som trots gemenskapens regelverk finns kvar vad gäller fri rörlighet för studerande, personer som genomgår yrkesinriktad utbildning, unga volontärer, lärare och utbildare.
- Att få medlemsstaterna att upprätta strategier för att främja rörlighet över gränserna genom att integrera frågan om rörlighet i nationell politik som rör de grupper som denna rekommendation avser.

3. EUROPAPARLAMENTETS STÅNDPUNKT

3.1. ÄNDRINGSFÖRSLAG SOM GODKÄNTS AV KOMMISSIONEN¹

Vissa ändringsförslag godkänns av kommissionen med oförändrad ordalydelse. Det rör sig om ändringsförslag 4 (att lägga till de första förslagen från Europeiskt forum för klarhet och tydlighet i yrkeskvalifikationer), 5 (att förtydliga volontärtjänstens transnationella karaktär), 11 (att nämna slutsatserna från Europeiska rådets möte i Lissabon), 12 (att korrigera hänvisningen till slutsatserna från Tammerfors och nämna kommissionens initiativ när det gäller rätt till inresa och uppehållstillstånd för medborgare från tredje land för studier eller yrkesinriktad utbildning), 16-18 (att specificera åtgärder för att minska språkliga och kulturella hinder, underlätta finansieringen av rörligheten och främja ett europeiskt samarbetsområde för utbildningsbevis), 25-28 (preciseringar när det gäller personer som studerar eller genomgår yrkesinriktad utbildning i ett annat land: göra det lättare för dem att styrka att de omfattas av ett hälso- och sjukvårdsskydd, underlätta deras integrering och se till att utbildningarna erkänns och att yrkesutbildningsbevisen blir tydligare), 30 (arbetslöshetsunderstödet skall få behållas under utbildningen), 31 (väntetiden för att få arbetslöshetsunderstöd), 33-38 (preciseringar när det gäller åtgärder för volontärerna), 40 (skattesystem och socialt trygghetssystem för lärare), 41 (att underlätta rörlighet för lärare), 44 (att erkänna värdet av rörlighet), 53 (definition av tidsbegränsad rörlighet), 54 (definition av volontär) och 55 (definition av utbildare). Dessa ändringsförslag tillför vissa preciseringar till förslaget till rekommendation eller förstärker kommissionens förslag. De överensstämmer med det som kommissionens anser vara av vikt i frågan.

Andra ändringsförslag har godtagits med ny ordalydelse. Detta gäller ändringsförslagen 7 och 9 (konstaterandet att hinder förekommer och att en gemenskapsinsats behövs för att främja rörligheten), 13 (tillägg om upplysningskampanjer i kandidatländerna), 20 (principen om icke-diskriminering), 22 (avskaffande av avgifterna för utfärdande och förnyelse av uppehållstillstånd), 23 (interkulturell förberedelse inför utlandsvistelsen), 29 (möjlighet att behålla rätten till hälso- och sjukvård), 32 (att styrka tillräckliga resurser), 43 (europeisk dimension i utbildningsmiljön), 52 (upplysningskampanjer i kandidatländerna).

Till sist har kommissionen godtagit delar av följande ändringsförslag: 6 (hänvisningen till uppehållstillstånd som ett hinder för rörlighet godtas, däremot inte hänvisningen till forskare), 10 (den uttryckliga hänvisningen till de minst gynnade och mest sårbara grupperna godtas, men inte hänvisningen till funktionshindrade), 15 (hänvisningen till juridiska och administrativa hinder godtas, men inte hänvisningen till forskare), 19 (de föreslagna informationsåtgärderna godtas, men inte hänvisningen till forskare), 21 (att inrikta förhållningssättet till tredje land på de medborgare från tredje land som deltar i ett gemenskapsprogram godtas, men inte hänvisningen till forskare), 24 (ändringen av "säkerställa" till "underlätta" godtas, men inte resten).

3.2. ÄNDRINGSFÖRSLAG SOM INTE GODKÄNTS AV KOMMISSIONEN

De ändringsförslag som gäller forskare har inte kunnat godtas på grund av den rättsliga grunden. Denna grups behov kommer att behandlas i ett särskilt dokument inom ramen för

¹ Det stora antalet ändringar och deras varierande innehåll gör att det inte går att dela in ändringarna i olika kategorier. Vi har därför beslutat att följa den ordning i vilken ändringarna är uppställda i GAP-dokumentet.

uppföljningen av meddelandet om ett europeiskt forskningsområde. Detta gäller följande ändringsförslag: 1, 2, 3, 6 (delvis), 13 (delvis), 14, 15 (delvis), 19 (delvis), 21 (delvis), 39, 42 (delvis), 45, 52 (delvis), 56.

När det gäller ändringsförslag 8, bör det erinras om att stats- och regeringscheferna i slutsatserna från Europeiska rådets extra möte i Lissabon erkände den betydelse som rörlighet över gränserna har för utbildning och yrkesinriktad utbildning och att medlemsstaterna i dessa slutsatser uppmanades att vidta de åtgärder som krävs för att uppmuntra rörligheten.

Ändringsförslagen 46-51, som rör uppmaningarna till kommissionen och medlemsstaterna att se till att rekommendationen följs upp, har inte godtagits till följd av det beslut som fattades av kommissionens kollegium den 4 oktober om nödvändiga resurser för att genomföra nya uppgifter. Hänsyn till de viktiga frågor som tas upp i ändringsförslagen kommer att tas inom ramen för det nya öppna samordningsförfarande, i enlighet med vad som förordades vid Europeiska rådets extra möte i Lissabon.

Ändrat förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS REKOMMENDATION

om rörlighet inom gemenskapen för studerande, personer som genomgår yrkesinriktad utbildning, unga volontärer, lärare och utbildare

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 149.4 och 150.4 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag¹,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande²,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande³,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget, och

av följande skäl:

- 1) Att människor vistas i andra länder bidrar till att berika de olika nationella kulturerna. Transnationell rörlighet gör det också möjligt för de berörda att berika sitt eget kulturella bagage och sina yrkeskunskaper samt för hela det europeiska samhället att dra nytta av dessa effekter. Dessa erfarenheter är särskilt viktiga när sysselsättningsmöjligheterna för närvarande är begränsade och arbetsmarknaden förutsätter mer flexibilitet och förmåga att anpassa sig till förändringar.
- 2) Rörlighet över gränserna för studerande, för personer som genomgår yrkesinriktad utbildning, för unga volontärer, för lärare och för utbildare utgör en del av den fria rörligheten för personer, oavsett om vistelsen sker inom ramen för ett gemenskapsprogram eller inte. Fri rörlighet för personer är en av de grundläggande friheter som skyddas genom EG-fördraget. Rätten till fri rörlighet och rätten att uppehålla sig fritt erkänns för varje unionsmedborgare i artikel 18 i EG-fördraget⁴.
- 3) I rådets direktiv 68/360/EEG av den 15 oktober 1968 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medlemsstaternas arbetstagare och deras familjer⁵, senast ändrat genom Anslutningsakten för Österrike, Finland och

¹ ~~EGT C~~ KOM(708). 21.1.2000.

² EGT C 168, 16.6.2000, s. 25.

³ ~~EGT C~~ CdR 20/2000.

⁴ Se dokumentet "Tillämplig gemenskapsrätt för studerande, personer som genomgår yrkesutbildning, unga volontärer, lärare och utbildare som förflyttar sig inom gemenskapen".

⁵ EGT L 257, 19.10.1968, s. 13.

Sverige, erkänns rätten till bosättning för arbetstagare och deras familjer. I rådets direktiv 93/96/EEG av den 29 oktober 1993 om rätten till bosättning för studerande⁶, åläggs medlemsstaterna att bevilja uppehållstillstånd till studerande som är medborgare i en annan medlemsstat och antagna till en yrkesutbildning, samt till deras make eller maka och de barn som de försörjer och som inte åtnjuter denna rättighet på grundval av någon annan bestämmelse i gemenskapsrätten. I rådets direktiv 90/364/EEG av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning⁷ erkänns mer allmänt rätten till bosättning för gemenskapens medborgare, under vissa förutsättningar.

- 4) Även rörlighet över gränserna för studerande, för personer som genomgår yrkesinriktad utbildning, för unga volontärer, för lärare och för utbildare omfattas av den princip om icke-diskriminering på grund av nationalitet som följer av artikel 12 i fördraget. Denna princip gäller de områden som omfattas av fördraget, vilket domstolen har fastställt vid ett flertal tillfällen. Principen gäller följaktligen för allmän och yrkesinriktad utbildning samt för ungdomsfrågor, dvs. de områden som avses i artiklarna 149 och 150 i EG-fördraget.
- 5) Rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen⁸, senast ändrad genom förordning (EG) nr 1399/1999⁹, har delvis blivit tillämplig i fråga om studerande.
- 6) I rådets förordning (EEG) nr 1612/68¹⁰, senast ändrad genom förordning (EEG) nr 2434/92¹¹, föreskrivs likabehandling vad gäller tillträde till allmän och yrkesinriktad utbildning för arbetstagare och deras familjemedlemmar som utövar sin rätt till fri rörlighet.
- 7) Erkännandet av yrkeskvalifikationer för att man skall få tillgång till och kunna utöva reglerade yrken, som läraryrket, regleras i gemenskapen av den generella ordning som fastställs i rådets direktiv 89/48/EEG¹² och rådets direktiv 92/51/EEG¹³, senast ändrat genom direktiv 97/38/EG¹⁴.
- 8) I rådets resolution av den 3 december 1992 om klarhet och tydlighet rörande kvalifikationer¹⁵ och i rådets resolution av den 15 juli 1996 om klarhet och tydlighet när det gäller yrkesutbildningsbevis¹⁶ uppmanas kommissionen och medlemsstaterna att vidta åtgärder för att förbättra den ömsesidiga förståelsen av kvalifikationssystemen i de olika medlemsstaterna samt av själva kvalifikationerna genom att göra dem klarare och lättare att läsa och därigenom mer genomblickbara. Det har dessutom inrättats ett Europeiskt forum för klarhet och tydlighet i yrkeskvalifikationer som skall

⁶ EGT L 317, 18.12.1993, s. 59.

⁷ EGT L 180, 13.7.1990, s. 26.

⁸ EGT L 149, 5.7.1971, s. 2. En uppdaterad version av förordningen finns i bilagan till förordning (EG) nr 118/97, EGT L 28, 30.1.1997, s. 4.

⁹ EGT L 164, 30.6.1999, s. 1.

¹⁰ EGT L 257, 19.10.1968, s. 2.

¹¹ EGT L 245, 26.8.1993, s. 1.

¹² EGT L 19, 24.1.1989, s. 16.

¹³ EGT L 209, 24.7.1992, s. 25.

¹⁴ EGT L 184, 12.7.1997, s. 31.

¹⁵ EGT C 49, 19.2.1993, s. 1.

¹⁶ EGT C 224, 1.8.1996, s. 7.

formulera konkreta förslag till hur dessa resolutioner skall omsättas i praktiken. De första förslagen lades fram i februari 2000.

9) Att personer deltar som volontärer i gränsöverskridande verksamhet bidrar till deras framtida yrkesval samt främjar utvecklingen av deras sociala kompetens och en balanserad integrering i samhället, samtidigt som det också bidrar till utveckling av ett aktivt medborgarskap.

10(9) Medlemsstaterna har vidare uppmanat kommissionen att undersöka möjligheten att på frivillig grund införa en europeisk bilaga till examensbevisen för att uppnå synergier mellan akademiskt och yrkesmässigt erkännande av examensbevis¹⁷. Det arbete som kommissionen tillsammans med Europarådet och Unesco utfört i detta avseende är nu avslutat och kommer snart att följas upp med en informationskampanj.

(11)(10) I sin grönbok Grundutbildning, vidareutbildning, forskning: hinder för rörlighet över gränserna, som antogs av kommissionen i oktober 1996, tvingades kommissionen konstatera att det fortfarande fanns kvar hinder för rörligheten trots de ovannämnda bestämmelserna. Det faktum att studerande, personer som genomgår yrkesinriktad utbildning, lärare och utbildare har olika ställning i medlemsstaterna, bland annat vad gäller uppehållstillstånd, arbetsrätt, social trygghet eller beskattning, utgör ett hinder för rörligheten. Även det faktum att volontärtjänstens särart inte erkänns utgör ett hinder för unga volontärers rörlighet.

(12) De som vill vistas i ett annat land i samband med utbildning eller ungdomsverksamhet, framför allt studerande, personer som genomgår yrkesinriktad utbildning, volontärer eller lärare och utbildare, blir ofta avskräckta av de många hinder de stöter på, vilket bekräftas av antalet framställningar till Europaparlamentet. Mot denna bakgrund bör Europeiska unionens insatser svara mot medborgarnas önskemål i fråga om transnationell rörlighet i samband med studier och yrkesinriktad utbildning.

(13)(11) I grönboken föreslogs en rad tillvägagångssätt för att undanröja dessa hinder. Dessa tillvägagångssätt har i stor utsträckning godkänts inom ramen för debatter som anordnats kring detta ämne i medlemsstaterna. Det är därför nödvändigt att undanröja hindren för rörligheten. Man bör vara särskilt uppmärksam på de minst gynnade och mest sårbara gruppernas behov.

(14) Europeiska rådet i Lissabon den 23-24 mars 2000 uttalade sitt stöd för rörlighet som ett grundläggande element i det nya kunskapssamhället och i främjandet av livslångt lärande. Europeiska rådet uppmanade medlemsstaterna, rådet och kommissionen att

- inom sina respektive kompetensområden vidta de åtgärder som krävs för att uppmuntra rörlighet för studerande, lärare och utbildningspersonal, särskilt genom att undanröja hinder och skapa ökad genomblickbarhet vid erkännande av examensbevis och studie- och utbildningsperioder samt före utgången av 2002 vidta särskilda åtgärder för att undanröja hinder för lärares rörlighet,

¹⁷ EGT C 195, 6.7. 1996, s. 6.

- utarbete en gemensam europeisk modell för meritförteckningar för att främja rörlighet genom att hjälpa institutioner för utbildning och vidareutbildning samt arbetsgivarna att på ett bättre sätt bedöma förvärvade kunskaper.

Europeiska rådet har dessutom uppmanat rådet och kommissionen att skapa en europeisk databas över lediga platser och utbildningsmöjligheter som skulle kunna underlätta rörlighet genom att förbättra anställbarheten och minska bristen på kompetens.

(15) Transnationell rörlighet bidrar till nya kulturella och sociala upptäckter. Det är därför lämpligt att underlätta kulturella förberedelser och information om levnads-, utbildnings- och arbetsförhållanden i de olika europeiska länderna, men också underlätta den sociala integrationen vid återkomsten. Detta kan ske genom att interkulturell utbildning ges till personer som är lämpliga som kontaktpersoner för målgrupperna (lärare och administrativ personal vid universitet, lärare och utbildare med ansvar för yrkesinriktad utbildning, lärare och rektorer vid skolor, personal i utbytesorganisationer, både i utsändar- och mottagarlandet). Det är också lämpligt att uppmuntra utbildningsinrättningar att avdela personal som samordnar och underlättar den interkulturella utbildningen.

(16)(12) Denna rekommendation antas i överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen eftersom det enligt vad som framgår ovan behövs en gemenskapsinsats, som komplement till medlemsstaternas insatser, för att undanröja hindren för fri rörlighet. När det gäller artikel punkt 5 i protokollet om tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen bör det i detta sammanhang betonas att transnationell rörlighet till sin natur är gränsöverskridande och därför fordrar en gemenskapsinsats. Denna rekommendation är även förenlig med proportionalitetsprincipen eftersom den inte ålägger dem som den riktar sig till något tvång utan lämnar dem maximalt spelrum för att uppnå de eftersträlvade målen.

(17)(13) Denna rekommendation avser främst gemenskapsmedborgare som vill skaffa sig erfarenheter från en annan medlemsstat än sin egen. Det bör noteras att Europeiska rådet vid sitt extra möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999 konstaterade att "Europeiska unionen måste säkerställa likabehandling av medborgare från tredje land som är lagligt bosatta i en medlemsstat" samt att en mer handlingskraftig gemenskapspolitik för integration bör syfta till att erbjuda dem rättigheter och skyldigheter som är jämförbara med dem som gäller för unionsmedborgare¹⁸. I det avseendet skulle det vara lämpligt att tillåta lagligt bosatta medborgare från tredje land som deltar i gemenskapsprogram som i ~~gemenskapen omfattas av de bestämmelser i gemenskapsrätten som gäller fri rörlighet och likabehandling, liksom av reglerna i denna rekommendation. På samma sätt bör medborgare i tredje land som deltar i gemenskapsprogram som~~ Sokrates, Leonardo da Vinci eller Europeisk volontärtjänst Ungdom att utnyttja bestämmelserna i gemenskapslagstiftningen om fri rörlighet och likabehandling. Vidare lade kommissionen fram en lägesrapport den 27 mars 2000 där kommissionen åtog sig att lägga fram ett initiativ när det gäller inresa och vistelse för medborgare från tredje land för studier eller yrkesinriktad utbildning.

¹⁸

KOM(96) 462 slutlig.

(18) Gemenskapsprogrammen för utbildning och ungdomsfrågor är öppna för de Efta-länder som deltar i EES-avtalet och för de associerade länderna i Central- och Östeuropa, enligt de villkor som fastställs i Europaavtalen, i deras tilläggsprotokoll och i beslut från respektive associeringsråd. De är också öppna för Cypern, Malta och Turkiet. Det vore mot bakgrund av detta lämpligt att informera dessa länder om denna rekommendation och underlätta transnationell rörlighet för medborgare från dessa länder som inom ramen för ett gemenskapsprogram studerar, genomgår yrkesinriktad utbildning, undervisar eller deltar i volontärtjänst i Europeiska unionen.

(19)(14) Gemenskapsprogrammen, bland andra de som nämns ovan, har gjort det möjligt att på gemenskapsnivå utveckla god praxis och bra instrument för att underlätta transnationell rörlighet för studerande, personer som genomgår yrkesinriktad utbildning, unga volontärer, lärare och utbildare. Man bör i så stor utsträckning som möjligt försöka införa denna goda praxis och dessa instrument.

I. HÄRIGENOM REKOMMENDERAS MEDLEMSSTATERNA FÖLJANDE:

1. Åtgärder som är gemensamma för alla personer som berörs av denna rekommendation:

- a) Att vidta de åtgärder som de bedömer vara lämpliga för att ~~främja~~**undandröja de juridiska och administrativa hindren för** transnationell rörlighet ~~som aldrig bör motarbetas~~ för de personer som önskar delta i studier, yrkesinriktad utbildning, volontärtjänst eller arbeta som lärare eller utbildare i en annan medlemsstat, antingen inom gemenskapsprogrammen **(Sokrates, Leonardo da Vinci och Europeisk volontärtjänstUngdom)** eller utanför dessa program. Dessa åtgärder bör komplettera de åtgärder som vidtas genom gemenskapsprogrammen Sokrates, Leonardo da Vinci och Europeiska volontärtjänsten, och inspireras av den goda praxis som utvecklats inom ramen för dessa program. Dessa insatser bör bland annat åtgärda problemet med finansiering av rörligheten genom att bidrag till denna planeras. Bidragen bör även främja inläring av språk i de fall där bristen på dessa språkkunskaper utgör ett betydande hinder för rörligheten. Dessa åtgärder bör göra det möjligt för medlemsstaterna att inrikta rörlighet för de berörda personerna mot verksamhet som inte finns på deras territorium eller mot verksamhet som är nydanande och har framtidsutsikter,**Att i samarbete med kommissionen främja utbyte av erfarenheter och god praxis när det gäller transnationell rörlighet för de berörda personerna och de olika aspekterna av denna rekommendation.**
- b) Att vidta de åtgärder som de bedömer vara lämpliga för att undandröja språkliga och kulturella hinder, särskilt att
 - uppmuntra inläring av åtminstone två gemenskapsspråk och medvetandegöra framför allt ungdomar om EU-medborgarskapet och om respekten för kulturella och sociala skillnader,
 - uppmuntra att språkliga och kulturella förberedelser föregår alla åtgärder som avser transnationell rörlighet,
- c) Att vidta de åtgärder som de bedömer vara lämpliga för att på ett adekvat sätt hantera problemen med att finansiera rörligheten, särskilt

- att främja utveckling av olika system för ekonomiskt stöd (bidrag, stipendier, subventioner, lån, etc.).
 - att se till att stipendier och nationellt stöd kan medtas.
- db)** Att vidta de nödväniga åtgärder som de bedömer vara lämpliga för att främja ett europeiskt samarbetsområde för utbildningsbevis, dvs. göra det möjligt för de berörda personerna att i de berörda miljöerna i den stat de kommer ifrån, särskilt i den akademiska världen och i yrkeslivet, göra gällande de kvalifikationer och den erfarenhet som de förvärvat i den mottagande medlemsstaten. Detta skulle kunna uppnås genom att man genomför målen i rådets resolutioner den erfarenhet av rörlighet som de förvärvat i den mottagande medlemsstaten. I detta syfte bör medlemsstaterna fullt ut förverkliga de mål som anges i rådets resolution av den 3 december 1992 och den 15 juli 1996 om klarhet och tydlighet när det gäller kvalifikationer och utbildningsbevis, genom att uppmuntra till användning av dokumentet "Europass-utbildning", som avses i rådets beslut 1999/51/EG av den 21 december 1998 om främjande av europeiska utbildningsavsnitt i varvad utbildning, däribland lärlingsutbildning¹⁹ och till användning av en europeisk bilaga till examensbeviset, samt genom att man följer upp slutsatserna från Europeiska rådets möte i Lissabon, särskilt när det gäller att skapa en gemensam europeisk modell för meritförteckningar. Dessa mål är dels att göra det möjligt för de berörda personerna att för eventuella arbetsgivare kunna presentera alla kvalifikationer och erfarenheter, och dels att göra det möjligt för dessa arbetsgivare att bedöma dessa kvalifikationer och erfarenheter, särskilt när de förvärvats i en annan medlemsstat, i förhållande till de krav som de ställer för anställning,
- ee)** Att vidta lämpliga åtgärder för att de personer som berörs av denna rekommendation skall komma i åtnjutande av alla fördelar som medborgarna i den mottagande medlemsstaten har när de deltar i samma verksamhet. Dessa fördelar är bland annat rabatter på allmänna transportmedel, bostadsbidrag och rabatterade måltider, tillträde till bibliotek och muséer osv.
- fd)** Att vidta lämpliga åtgärder för att se till att de personer som är intresserade av transnationell rörlighet lätt kan få tillgång till användbar information om möjligheterna till allmän eller yrkesinriktad utbildning, volontärtjänstgöring eller till att arbeta som lärare eller utbildare i de andra medlemsstaterna. Detta kan uppnås genom att man utvidgar det arbete som utförs av nationella informationscentrum för erkännande av akademiska betyg, europeiska nätverk av informationskontor och Europe Direct, särskilt när det gäller följande aspekter:
- Att förbättra informationsspridningen om möjligheterna till och villkoren för transnationell rörlighet (särskilt när det gäller ekonomiskt stöd).

¹⁹

EGT C 49, 19.2.1993, s.1 L 17, 22.1. 1999, s. 45.

- Att se till att medborgarna känner till sina rättigheter när det gäller social trygghet, inom ramen för gällande ömsesidiga avtal, när de är tillfälligt bosatta i en annan medlemsstat.
 - Att uppmuntra utbildning för och regelbunden information till ansvariga handläggare på alla nivåer om gemenskapens lagstiftning när det gäller transnationell rörlighet.
 - Att delta i arbetet med att skapa en europeisk databas över lediga platser och utbildningsmöjligheter.
- g) Att se till att de personer som avses i denna rekommendation i sitt hemland inte på något vis missgynnas i förhållande till samma personkategorier som för samma typ av verksamhet inte skaffar sig erfarenheter från andra medlemsstater genom transnationell rörlighet.**
- he) Att vidta de åtgärder som de bedömer vara lämpliga för att undanröja hindren för rörlighet för de medborgare i tredje land som varaktigt och lagligt bosatta i gemenskapen kan dra nytta av de bestämmelser i gemenskapsrätten som gäller fri rörlighet och likabehandling, liksom av reglerna i denna rekommendation, och att även behandla de medborgare i tredje land inom ramen för ett gemenskapsprogram deltar i studier, yrkesinriktad utbildning, volontärtjänst eller undervisar som lärare eller utbildare.**
- i) Att avskaffa de avgifter som de för närvarande tar ut av de personkategorier som berörs av denna rekommendation för ansökningar om utfärdande eller förnyande av uppehållstillstånd för medborgare från en annan medlemsstat eller tredje land som deltar i gemenskapsprogram.**

2. Åtgärder som särskilt gäller studerande:

- a) Att säkerställa underlätta att den studieperiod som fullföljts i den mottagande medlemsstaten erkänns för akademiska ändamål i den medlemsstat den studerande kommer ifrån. I detta syfte bör man uppmuntra användningen av det europeiska meritöverföringssystemet, ECTS-systemet (European Credit Transfer System), som bygger på tydliga kursplaner och garanterar erkännande av akademiska studieresultat genom ett avtal som upprättas i förväg mellan den studerande och utbildningsanstalterna på hemorten och mottagarorten. I samband med detta bör lämpliga åtgärder vidtas för att beslut av myndigheter som är behöriga när det gäller akademiskt erkännande skall fattas inom rimlig tid, vara motiverade och kunna överklagas på administrativ eller rättslig väg,
- b) Att uppmuntra utbildningsanstalterna att utfärda en europeisk bilaga till examensbevisen, en administrativ bilaga som skall beskriva de fullbordade studierna för att underlätta deras erkännande.
- c) Att vidta lämpliga åtgärder för att underlätta för studerande ~~som omfattas av en privat försäkring, särskilt vad gäller hälso- och sjukvård, kan överföra de förmåner som följer av denna försäkring till mottagarstaten, i den utsträckning de inte omfattas av förordning (EG) 1408/71, ändrad genom förordning 307/1999~~ att styrka att de omfattas av ett hälso- och sjukvårdsskydd, så att de kan få uppehållstillstånd.

- d) Att underlätta utbytesstudenternas integration i mottagarstatens utbildningssystem (studievägledning, psykologiskt och pedagogiskt stöd etc.), samt deras återintegrering i ursprungsstatens utbildningssystem, i likhet med vad som sker inom ramen för Sokrates-programmet ~~I detta syfte bör överensstämmelse mellan läsåren övervägas, bland annat genom att högskolornas läsår delas in i två eller tre terminer.~~
- e) Att vidta lämpliga åtgärder för att förfarandena för överföring och utbetalning av stipendier och andra bidrag till utlandet underlättas och förenklas.
- f) Att vidta de åtgärder som krävs för att undanröja risken för dubbelbeskattning av stipendier och annat stöd.

3. Åtgärder som särskilt gäller personer som genomgår yrkesutbildning:

- a) Att se till att ursprungsmedlemsstaten erkänner den yrkesutbildning som genomgått i den mottagande medlemsstaten. I detta syfte bör man bland annat främja användningen av dokumentet "Europass-utbildning" som det finns bestämmelser om i rådets beslut 1999/51/EG av den 21 december 1998 om främjande av europeiska utbildningsavsnitt i varvad utbildning, däribland lärlingsutbildning²⁰ ~~Dessutom bör införandet av mer genomblickbara yrkesutbildningsbevis främjas, enligt rådets resolution av den 15 juli 1996 om klarhet och tydlighet när det gäller yrkesutbildningsbevis [29]. Slutligen bör de konkreta förslag som Europeiskt forum lagt fram vad gäller tydlighet i yrkesbevis följas upp med resultat.~~
- b) Att uppmuntra antagande av system för yrkesutbildningsbevis som är mer genomblickbara, vilket är syftet med rådets resolution av den 15 juli 1996 om klarhet och tydlighet när det gäller yrkesutbildningsbevis²¹ och med de förslag som lagts fram av Europeiskt forum om klarhet och tydlighet när det gäller yrkeskvalifikationer, särskilt i syfte att**
 - till alla nationella officiella utbildningsbevis foga en översättning av utbildningsbeviset och en europeisk bilaga till utbildningsbeviset,
 - fastställa nationella referenspunkter, för att tillhandahålla information om nationella yrkeskvalifikationer.
- c) Att vidta de åtgärder som de bedömer vara lämpliga för att personer som flyttar till en annan medlemsstat för att genomgå yrkesinriktad utbildning skall kunna behålla sin kan omfattas av socialförsäkring under utbildningstiden, särskilt när det gäller hälso- och sjukvård i den mottagande medlemsstaten.**
- d) Att säkerställa att arbetslösa som påbörjar en yrkesutbildning i en annan medlemsstat kan behålla den arbetslöshetsersättning som de hade rätt till i den ursprungliga medlemsstaten inte särbehandla arbetslösa som i sin hemstat genomgår yrkesutbildning för att förbättra utsikterna till arbete och arbetslösa som i samma syfte genomgår en yrkesutbildning i en annan**

²⁰ EGT L 17, 22.1. 1999, s. 45.

²¹ EGT C 224, 1.8.1996, s. 7.

medlemsstat. Detta uppnås framför allt om de arbetslösa under hela utbildningsperioden i den mottagande medlemsstaten får behålla arbetslöshetsunderstöd och övriga förmåner som de har rätt till enligt lagstiftningen i ursprungsmedlemsstaten.

- ed) ~~Att~~ att ta i beaktande den yrkesutbildningstid som genomgått i en annan medlemsstat när kvalifikationstiden beräknas för den person som genomgår yrkesutbildning och som ännu inte har rätt till arbetslöshetsersättning, och att inte ålägga denna person en ny kvalifikationstid på grund av vistelsen i en annan medlemsstat se till att bestämmelserna som reglerar de tidsperioder som krävs för att få rätt till arbetslöshetsunderstöd inte utgör ett hinder för transnationell rörlighet i samband med en yrkesutbildning som genomförs i en annan medlemsstat för att förbättra utsikterna till arbete.
- fe) ~~att ge de personer som genomgår en yrkesutbildningstid i en annan medlemsstat, men som inte omfattas av direktiv 93/96/EEG, en behandling som minst motsvarar bestämmelserna i det direktivet, med undantag av kravet i fråga om inskrivning vid en godkänt utbildningsanstalt~~ Att vidta de åtgärder som de bedömer vara lämpliga för att göra det lättare att styrka att en person som genomgår en yrkesutbildning i en annan medlemsstat förfogar över tillräckliga ekonomiska resurser, i enlighet med direktiv 90/364/EEG.

4. Åtgärder som särskilt gäller unga volontärer:

- a) ~~att inrätta en särskilt ram som är anpassad till de unga volontärernas situation, om en sådan ram inte finns~~ Att erkänna att volontärtjänst är en särskild verksamhet som inte kan jämföras med andra typer av verksamhet. Att särskilt erkänna att volontärtjänst inte är detsamma som avlönat arbete. Att vidta de åtgärder som de bedömer vara lämpliga för att se till att volontärtjänstens särskilda karaktär beaktas i nationella rättsliga och administrativa bestämmelser.
- b) Att uppmuntra att volontärtjänst som fullföljs i en mottagande medlemsstat erkänns i ursprungsmedlemsstaten som informell utbildning, genom att se till att man i ursprungsmedlemsstaten erkänner den volontärtjänstgöring som fullföljs i den mottagande medlemsstaten. I detta syfte bör man bland annat främja användningen av sådana dokument som exempelvis det intyg som det finns bestämmelser om i artikel 8 i Europaparlamentets och rådets beslut 1686/98/EG av den 20 juli 1998 om att inrätta gemenskapens handlingsprogram "Europeisk volontärtjänst för ungdomar" ett deltagarintyg för de personer som deltagit i volontärtjänsten, så att man främjar erkännande av förvärvade kunskaper i enlighet med målet att skapa en gemensam europeisk modell för meritförteckningar, enligt Europeiska rådet i Lissabon.
- c) ~~att göra det möjligt för de unga volontärerna att med hjälp av~~ Att vidta de åtgärder som de bedömer vara lämpliga för att socialförsäkringsinstitutionerna i ursprungsmedlemsstaten skall utfärda blankett E 111 till den mottagande medlemsstaten överföra den sjukförsäkring som de omfattas av i sin ursprungliga medlemsstat för hela volontärtjänstgöringstiden.

- d) ~~att göra det möjligt för de unga volontärerna eller för deras föräldrar att även i fortsättningen få familjebidrag och andra bidrag under hela den tid som tjänstgöringen i den andra medlemsstaten varar och under förutsättning att den rättsliga hemvisten förblir i den stat där bidraget betalas~~ **Att vidta de åtgärder som de bedömer vara lämpliga för att inte volontärer och deras familjer skall missgynnas på grund av att de flyttar till en annan medlemsstat genom att de förlorar rätten till handikappbidrag, familjebidrag eller andra socialförsäkringsbidrag eller annat stöd.**
- e) **Att vidta lämpliga åtgärder för** att unga volontärer som är arbetslösa eller väntar på att få arbetslöshetsersättning skall få tillgodoräkna sig volontärtiden. Detta innebär bland annat följande:
- Att volontärtiden tas med vid beräkningen av de perioder som krävs för att man skall vara berättigad till ersättning,
 - ~~att de unga arbetslösa som får ersättning inte tvingas till en ny väntetid när de kommer tillbaka, och att de under volontärtjänstgöringen är befriade från skyldigheten att stå till arbetsmarknadens förfogande. Däremot innebär inte dessa fördelar att de behåller arbetslöshetsersättning under volontärtjänstgöringen, utan att utbetalningen av ersättningen under den tiden tillfälligt upphör~~ **Att utbetalningen av arbetslöshetsersättningen tillfälligt upphör under volontärtiden, utan att detta påverkar de övriga rättigheter som tillkommer förmånstagaren, så länge som rätten till förmåner kvarstår.**
 - **Att arbetslösa som uppbär understöd under volontärtjänstgöringen är befriade från skyldigheten att stå till arbetsmarknadens förfogande.**
- f) **Att vidta de åtgärder som de bedömer vara lämpliga för att undvika att volontärtjänsten jämföras med avlönat arbete eller fri yrkesverksamhet, framför allt genom att**
- ~~att, eftersom volontärtjänstgöringen inte innebär betald verksamhet, undvika att de unga volontärerna och den organisation hos vilken de fullgör sin volontärtjänstgöring omfattas av skatter och sociala avgifter, samt att den dubbelbeskattning som denna verksamhet eventuellt kan leda till undviks.~~ **se till att volontärernas ersättning, mat och logi inte beskattas,**
 - **de godkända nationella organisationer som tar emot volontärer inom ramen för transnationell rörlighet inte behandlas som arbetsgivare så att de måste betala sociala avgifter och göra skatteavdrag för volontärtjänsten.**

5. Åtgärder som särskilt gäller lärare och utbildare

- a) Att vidta ~~de alla nödvändiga~~ **de alla nödvändiga åtgärder som de bedömer vara lämpliga** för att se till att personer som omfattas av en medlemsstats skattesystem och en annan medlemsstats sociala trygghetssystem behandlas lika fördelaktigt som om de

~~omfattades av en och samma medlemsstats bestämmelser i fråga om beskattning och social trygghet~~ **lärare eller utbildare som under en kortare tids transnationell rörlighet omfattas av en medlemsstats skattesystem och en annan medlemsstats sociala trygghetssystem behandlas lika fördelaktigt som om de omfattades av en och samma medlemsstats skatte- och socialsystem när det gäller socialförsäkringsavgifter och skatteavdrag.**

- b) Att vidta ~~de~~ åtgärder ~~vad gäller organisation, bland annat av läsåret, som gör det möjligt för lärare att få en erfarenhet av rörlighet, huvudsakligen kortvarig, utan att detta stör läsåret i deras ursprungliga läroanstalt~~ **som de bedömer vara lämpliga för att underlätta transnationell rörlighet till en annan medlemsstat för lärare och utbildare, särskilt genom att**
- **utarbета vikariatsystem för lärare och utbildare som genom transnationell rörlighet undervisar i andra europeiska länder,**
 - **se till att det inrättas mekanismer som underlättar deras integrering i den mottagande läroanstalten.**
- c) ~~att införa europeiska sabbatsperioder som gör det lättare för lärare och utbildare att delta i rörlighet~~ **Att överväga möjligheten att införa europeiska sabbatsperioder som skulle göra det möjligt att dels öka medvetenheten om de möjligheter till transnationell rörlighet som finns utöver dem som erbjuds genom gemenskapsprogrammen, dels göra det lättare för lärare och utbildare att delta i transnationell rörlighet.**
- d) Att främja att en europeisk dimension införs i **utbildningsmiljön** i kursplanerna för utbildning av lärare och utbildare, med ledning av erfarenheterna från Sokrates och Leonardo-programmen, genom samordning av kursplaner, utbyte av personer eller genom praktikperioder i en annan medlemsstat, på grundval av erfarenheterna från Sokrates- och Leonardo-programmen, **framför allt**
- **i innehållet i lärarnas och utbildarnas utbildningsprogram och**
 - **genom att man främjar kontakter med skolor som utbildar lärare och utbildare i andra medlemsstater, bland annat genom utbytesverksamhet och praktikperioder i en annan medlemsstat.**
- e) ~~att belöna, bland annat genom befordran, dem som skaffar sig yrkeserfarenhet i en annan medlemsstat~~ **Att främja ett vederbörligt erkännande av värdet av lärarnas och utbildarnas erfarenheter från andra medlemsstater som en av de faktorer som skall beaktas i befördringsgången.**

II. MEDLEMSSTATERNA UPPMANAS

att vartannat år utarbета en rapport om genomförandet av de olika aspekterna av denna rekommendation och att överlämna denna till kommissionen.

III. KOMMISSIONEN UPPMANAS

- a) att inrätta en expertgrupp bestående av personer med kunskaper om de olika grupper som avses i denna rekommendation och i vilken alla medlemsstater

skall vara representerade, för att möjliggöra utbyte av information om och erfarenheter av de olika aspekterna av denna rekommendation,

- b) att vartannat år lägga fram en rapport för Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén på grundval av medlemsstaternas rapporter om genomförandet av de olika aspekter som omfattas av denna rekommendation.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Talmannen

På rådets vägnar
Ordföranden

BILAGA

PERSONKATEGORIER SOM AVSES I DENNA REKOMMENDATION

Anmärkning: ~~Ovannämnda~~ **Nedan nämnda** personer avses i denna rekommendation endast i den utsträckning som de planerar att delta i tidsbegränsad transnationell rörlighet som involverar två av gemenskapens medlemsstater, dvs. ursprungsstaten och den mottagande staten, och som avslutas med en återresa till ursprungsstaten. ~~Man avser inte här de personer som stannar kvar i en och samma medlemsstat eller personer som beger sig till en annan medlemsstat för att bosätta sig för en längre tid eller permanent~~ **Dessa personer har kvar sin rättsliga hemvist, såsom den definieras i varje medlemsstats lagstiftning, i ursprungsmedlemsstaten.**

I. STUDERANDE

Personer som studerar vid sådana utbildningsanstalter som avses i artikel 149.2 tredje strecksatsen i EG-fördraget.

II. PERSONER SOM GENOMGÅR YRKESINRIKTAD UTBILDNING

Personer som oavsett ålder genomgår yrkesinriktad utbildning, oavsett nivå, även högskolestudier.

III. UNGA VOLONTÄRER

~~Personer som i regel är mellan 18 och 25 år och som inom ramen för~~ **gemenskapsprogrammet Ungdoms delprogram** Europeisk volontärtjänst eller inom ramen för internationella projekt för volontärverksamhet som liknar Europeiska volontärtjänsten, **och som godkänts av de nationella myndigheterna**, deltar i en konkret, ideell, obetald solidaritetsverksamhet, som hjälper dem att förvärva personliga färdigheter och social kompetens ~~och där de i utbyte bland annat får stöd av en handledare.~~

IV. LÄRARE

Personer som undervisar vid sådana utbildningsanstalter som avses i artikel 149.2 tredje strecksatsen i EG-fördraget.

V. UTBILDARE

Personer som undervisar vid sådana utbildnings- **och yrkesutbildnings**anstalter som avses i artikel 149 **150.2** tredje **fjärde** strecksatsen i EG-fördraget eller vid centrum för lärlingsutbildning eller vid företag.

Anmärkning: ~~Ovannämnda personer avses i denna rekommendation endast i den utsträckning som de planerar att delta i tidsbegränsad rörlighet mellan två av gemenskapens medlemsstater, dvs. ursprungsstaten och den mottagande staten, och när denna rörlighet i princip avslutas med återresa till ursprungsstaten. Man avser inte här de personer som stannar kvar i en och samma medlemsstat eller personer som beger sig till en annan medlemsstat för att bosätta sig för en längre tid eller permanent~~